

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/195/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113211891
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113211891.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: S. J., bytom N., S. N. XX, zast. JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Hlavná 61, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Garbiarska 2, Košice, IČO: 32 690 904, zast. JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom so sídlom v Košiciach, Němcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 13C/107/2013-103 zo dňa 02.10.2013 a proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 13C/107/2013-128 zo dňa 13.12.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie konania **z a m i e t a** .

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

P o t v r d z u j e uznesenie č. k. 13C/107/2013-128 zo dňa 13.12.2013.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.01.2012, sp. zn. 2C/1286/2012.

Odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.01.2012, sp. zn. 2C/1286/2012.

Vyslovil, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 52 ods. 1 až 4; 53 ods. 1, 4, 5 Občianskeho zákonníka, §§ 40 ods. 1, 2; 41 ods. 1; 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, pričom konštatoval, že v danom prípade bolo preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená poisťovná zmluva. Táto zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, pretože žalovaný konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Vo všeobecných poisťovných podmienkach v tejto poisťovnej zmluve v článku XV. je dojednanie o rozhodcovskej doložke. Na konci zmluvných podmienok ako osobitné zmluvné dojednanie číslo 01/2007 k tejto poisťovnej zmluve je dojednaná taktiež rozhodcovská doložka odkazujúca na článok XV. Všeobecných poisťovných podmienok.

Na základe uvedenej rozhodcovskej doložky bol dňa 19. 01. 2012 pod sp. zn. 2 C/1286/2012 vydaný rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice.

Súd prvého stupňa v tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Cdo/1/2012 z 21.03.2012 konštatujúc, že v tejto obdobnej právnej veci Najvyšší súd SR vyslovil názor, že takto dojednaná rozhodcovská doložka nie je individuálne dojednanou a že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Na uvedených právnych záveroch nemení nič ani skutočnosť, že nálezom Ústavného súdu SR, sp. zn. 2 US 499/2012 bolo rozhodnuté, že Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo/5/2012 porušil základné práva a právo spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., zaručené v článku 48 ods. 2 a článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Dôvodom takéhoto rozhodnutia US SR bola skutočnosť, že okresný ani krajský súd pri svojom rozhodovaní nevytvorili podmienky pre aplikáciu práva na kontradiktórne konanie a rovnosť zbraní, keď vykonali určitý a v okolnostiach vo veci rozhodujúci dôkaz bez toho, aby dali sťažovateľke akúkoľvek možnosť sa k nemu vyjadriť. Tieto porušenia US SR rovnako pričítal aj Najvyššiemu súdu SR, ktorý mal efektívne prostriedky na ich nápravu, ale nevyužil ich. Podľa prvostupňového súdu Ústavný súd SR sa v tomto rozhodnutí nevyjadril k hmotnoprávnemu posúdeniu veci, teda k tomu, či rozhodcovská doložka bola alebo nebola dojednaná individuálne.

Z tlačovej informácie, ktorú predložil súdu zástupca žalovaného, vyplýva, že US SR prijal na ďalšie konanie návrh žalovaného, ktorým sa domáha vyslovenia porušenia svojich práv rozhodnutím Najvyššieho súdu SR 6 Cdo/1/2012. Okresný súd Prešov uvedené rozhodnutie používa ako súčasť argumentácie v súvislosti s vlastným záverom o tom, že rozhodcovská doložka v danej veci nebola individuálne dojednaná. Ani prípadné zrušenie veci 6 Cdo/1/2012 nemôže mať vplyv na právny názor súdu spočívajúci v tom, že rozhodcovská doložka v danej veci nebola dojednaná individuálne. Ústavný súd totiž skúma, či boli dodržané ústavné práva (právo na spravodlivý proces), nie správnosť hmotnoprávného posúdenia veci.

Na základe uvedeného súdu prvého stupňa konštatoval, že rozhodcovská doložka dojednaná v poisťovej zmluve medzi účastníkmi konania je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § ustanovenia 53 ods. 4 písm. r Občianskeho zákonníka. Táto doložka nebola dojednaná individuálne, ale už podpisom zmluvy, a teda je neplatná.

Rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi doručený 16.04.2013. Žaloba bola podaná 23.04.2013, teda v 30 dňovej lehote ustanovenej v § 41 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní.

Preto súd prvého stupňa zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, ktorý bol vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky v súlade s § 40 ods. 1, písm. c zákona 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Na žiadosť žalobcu v súlade s ust. § 40 ods. 2, posledná veta zákona o rozhodcovskom konaní odložil vykonateľnosť uvedeného rozhodcovského rozsudku s tým, že účinky odkladu vykonateľnosti trvajú do právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci.

Vo vzťahu k námietke nedostatku právomoci Okresného súdu Prešov súd prvého stupňa konštatoval, že túto považuje za nedôvodnú na základe toho, že ak rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nemôže ňou žalovaný odôvodniť prednostné právo rozhodcovského súdu riešiť spory vyplývajúce z poisťovej zmluvy medzi účastníkmi konania. Právo žalobcu podať žalobu na príslušný súd vyplýva z ust. § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. Účelom ustanovenia § 40 a nasl. zákona o rozhodcovskom konaní je umožniť súdny prieskum rozhodcovských rozsudkov. Bolo by v rozpore s účeloch týchto ustanovení, aby súd tento prieskum nemohol vykonať z dôvodu, že rozhodcovská zmluva vyžaduje od účastníka spory riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 142 ods. 1 v spojení s ustanovením § 151 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konštatujúc, že žalobca bol v konaní úspešný, má preto právo na náhradu trov konania. Žalobcovi vznikli trovy konania pozostávajúce iba z trov právneho zastúpenia. Žalobca tieto trovy nevyčísľil, a preto podľa § 151 ods. 2 OSP nepriznal žalobcovi náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa neobjasnil skutkový stav veci, vec nesprávne právne posúdil a nesprávne aplikoval zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka je platná, individuálne dojednaná a v súlade s ňou a VPP rozhodoval stály rozhodcovský súd. Konanie o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné odlíšiť od konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktoré nie je možné považovať za spotrebiteľský spor, pretože rozhodcovský rozsudok nie je zmluvou. Súdu prvého stupňa pri hodnotení dôkazov ušlo, že sprostredkovateľ poistenia je osobou nezávislou od žalovaného, nie je jeho zamestnancom, ale je osobou samostatne podnikajúcou na základe živnosti oprávňujúcej ju na výkon činnosti - sprostredkovanie poistenia. Žalovaný pritom poukázal na ust. § 33 ods. 4, 7, 8 zákona č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a na zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. ďalej namietal, že do vzťahu so žalobcom vstupoval ako dobromyseľný účastník s tým, že všetky ustanovenia poistného vzťahu boli dojednané medzi žalobcom a sprostredkovateľom poistenia. Sprostredkovateľ mal v zmysle zákona splniť zákonnú povinnosť, a to vyhotoviť tzv. záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve, ktorý obsahuje aj upozornenie na existujúcu rozhodcovskú doložku, ktorú žalobca mohol, ale nemusel podpísať. Súd prvého stupňa mal vykonať procesný úkon pre objektivizáciu posúdenia, či rozhodcovská doložka bola, alebo nebola individuálne dojednaná. Postup súdu je svojvoľný, arbitrárny a nezákonný, pretože sa priklonil len k tvrdeniam žalobcu. Vzhľadom na počet poisťovní v čase uzavretia zmluvy (26) nie je možné tvrdiť, že by žalobca bol nútený uzavrieť poistnú zmluvu bez rozmyslu práve so žalovaným. Všeobecné poistné podmienky, ktoré odovzdal sprostredkovateľ poistenia žalobcovi, obsahovali jednoznačné prehlásenie podpísané žalobcom, že podpisom potvrdzuje prevzatie jedného kusu všeobecných poistných podmienok. Až po platnom uzavretí poistnej zmluvy nastala fáza dojednávania Osobitných zmluvných dojednaní, ktorých obsahom bola rozhodcovská doložka. Osobitný odstavec obsahujúci rozhodcovskú doložku je očividne graficky oddelený od samotných VPP miestom na podpis klienta potvrdzujúci prevzatie VPP. Navrhovateľ podpisom Osobitných zmluvných dojednaní nekonal v omyle, že znovu podpisuje buď poistnú zmluvu, alebo prevzatie VPP.

Žalovaný v odvolaní poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6Cdo 1/2012 a na nálezy Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. I. ÚS 402/2008, II. ÚS 499/2002, II. ÚS 382/2013 a tvrdil, že pred Ústavným súdom SR sa zjavne rieši otázka, ktorá môže mať význam pre toto konanie, preto žiada, aby súd konanie prerušil do právoplatného skončenia konania o uznesení Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6Cdo 1/2012 vedeného pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, Rvp 5052/2012.

Podľa žalovaného nie je správny právny záver prvostupňového súdu, ktorý neposudzoval hlavný právny vzťah, a to poistný medzi žalobcom a žalovaným, ktorý mal trvať 25 rokov od 27.12.2007 do 27.12.2032 a svoje rozhodnutie riadne nezdôvodnil, keď sa nevysporiadal so všetkými namietanými tvrdeniami žalovaného. Absencia takejto argumentácie bráni účastníkovi v realizácii jeho procesných práv. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a rozhodnutie nepresvedčivé.

Poukazujúc na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 18CoE/132/2013 žalovaný ďalej namietal, že v zmysle tohto rozhodnutia takéto správne chápanie rozhodcovskej doložky a rozhodcovského konania v systéme civilného práva ušlo pozornosti prvostupňového súdu. Rozhodnutie je arbitrárne, pretože súd prvého stupňa neposudzoval komplexné znenie čl. XV. VPP po predchádzajúcom posúdení osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007, pretože práve tieto obsahujú hmotnoprávnu dohodu o uzavretí rozhodcovskej doložky. Žalobca mal možnosť osobitné zmluvné dojednania podpísať, alebo nepodpísať.

Žalovaný ďalej žiadal, aby súd o merite veci konal až do právoplatného skončenia veci, poukazujúc na ust. § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, pretože súd prvého stupňa vo výrokovej časti opomenul uviesť výrok o pokračovaní v ďalšom konaní s tým, že toto súvisí aj s rozhodnutím o všetkých trovách konania.

Podľa žalovaného je rozhodcovská doložka v danej veci jednoznačne individuálne dojednaná, a preto je potrebné ju považovať za platný úkon oboch strán v spore.

Žalovaný zároveň v odvolaní vzniesol námietku zaujatosti voči sudcovi Krajského súdu v Prešove JUDr. K. N..

Na základe uvedeného žalovaný žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pokiaľ sám nerozhodne o prerušení konania na základe návrhu žalovaného.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že nevidí odklon od nastolenej judikatúry, ktorá rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, považovala za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6Cdo/1/2012, 4Cdo/41/2012 a 6MCdo/9/2012 a ďalej argumentoval tým, že kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah. čo je daný prípad.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal mu trovy odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich mu z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 26.08.2014 a zistil, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka).

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní (§ 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka).

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 40 ods. 1, písm. c zákona 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní).

Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť (§ 40 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní).

Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského

rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku (§ 41 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní).

Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe (Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní).

Odvolačný súd konštatuje, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolačný súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými.

K odvolacím námietkam žalovaného odvolačný súd na doplnenie konštatuje:

Účastníci konania uzavreli dňa 26.12.2007 poisťnú zmluvu č. 4194000216, predmetom ktorej bolo životné poistenie s obsahom špecifikovaným v predmetnej zmluve.

Pri uzavretí zmluvy žalobca podpísal vyhlásenie, že bol oboznámený so Všeobecnými poisťnými podmienkami, ktoré sú súčasťou zmluvy. Súčasťou všeobecných poisťných podmienok sú aj osobitné dojednania č. 01/2007 k predmetnej zmluve. Podľa týchto osobitných zmluvných dojednaní žalobca so žalovaným, okrem iného, vyjadrili svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu s tým, že toto ustanovenie chápu ako rozhodcovskú doložku.

Osobitné zmluvné dojednanie k poisťnej zmluve žalobca podpísala v deň podpisu poisťnej zmluvy. V deň uzatvorenia poisťnej zmluvy bol spísaný aj Záznam o požiadavkách a potrebách klienta k PZ č. 4194000216. Záznam podpísali žalobca a sprostredkovateľ poistenia.

V záhlaví záznamov okrem iného je uvedené, že v prípade vzniku sporov vyplývajúcich zo sprostredkovania poistenia je možné na ich mimosúdne vyrovnanie využiť inštitút rozhodcovského konania v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a všeobecných poisťných podmienkach platných od 01.01.2007.

Vychádzajúc z uvedeného odvolačný súd konštatuje správny záver prvostupňového súdu, že zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V predmetnej veci je rozhodcovská zmluva predformulovaná na tlačive žalovaného, pričom podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Spotrebiteľ, ak si želá niečo z určitých dôvodov, minimálne sa predpokladá, že vie, prečo chce niečo individuálne vyjednať. Skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je formulovaná v rámci štandardnej formulárovej zmluvy, neodôvodňuje záver, že žalovaný preukázal osobitné vyjednanie.

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012.)

Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad.

K odvolacej námietke žalovaného, že súd prvého stupňa neposudzoval komplexne znenie čl. XV. VPP po predchádzajúcom posúdení osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007, pretože práve tieto obsahujú hmotnoprávnu dohodu o uzavretí rozhodcovskej doložky, odvolačný súd konštatuje, že súd

nemal najmenší dôvod na to, aby vylúčil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok len kvôli nadpisu, ktorý ani nekorešponduje s presným označením inštitútu „individuálne dojednaného zmluvného ustanovenia“.

K odvolacej námietke žalovaného, že zo znenia rozhodcovskej doložky vyplýva, že bola predtým vysvetlená žalobcovi tretím nezávislým subjektom a bola jednoznačne individuálne dojednaná odvolací súd uvádza, že žalovaný v priebehu konania pred prvostupňovým a ani odvolacím súdom uvedené tvrdenie nepreukázal. Za individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky nemožno považovať podpísanie osobitných zmluvných dojednaní vo formulárovej zmluve.

Zákon charakterizuje spotrebiteľskú zmluvu tak, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania túto charakteristiku spĺňa. Všeobecné poistné podmienky, ktoré boli pripravené vopred pre veľký počet spotrebiteľov sú súčasťou zmluvy a tieto žalobca ovplyvniť nemohla. Zo znenia rozhodcovskej doložky, obsiahnutej v časti XV. Všeobecných poistných podmienok vyplýva, že všetky spory sa mali riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom.

Takáto rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, lebo je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, resp. vo VPP inkorporovaných do takejto zmluvy a nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná, pričom vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Pokiaľ ide o ustanovenie zmluvy Osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007, odvolací súd konštatuje, že vyššie uvedené platí aj pre predmetné ustanovenie zmluvy, pretože v tomto ustanovení je opätovne obsiahnutá povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu tak, ako je to uvedené vo Všeobecných poistných podmienkach.

Zo znenia VPP aj ustanovenia zmluvy Osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007 nevyplýva nič iné, len povinnosť žalobcu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu.

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného, že do poistného vzťahu so žalobcom vstupoval ako s informovaným spotrebiteľom, o čom predkladá ako dôkaz Záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve z 26.12.2007, odvolací súd uvádza, že v predmetnej listine je iba zmienka o možnosti využitia inštitútu rozhodcovského konania bez toho, aby v nej boli náležite objasnené rozdiely medzi konaním pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom.

K odvolacej námietke žalovaného, že sprostredkovateľ poistenia je osobou nezávislou od žalovaného, nie je jeho zamestnancom, ale je osobou samostatne podnikajúcou na základe živnosti oprávňujúcej ju na výkon činnosti - sprostredkovanie poistenia, pričom sprostredkovateľ mal v zmysle zákona splniť zákonnú povinnosť, a to vyhotoviť tzv. záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve, ktorý obsahuje aj upozornenie na existujúcu rozhodcovskú doložku, ktorú žalobca mohol, ale nemusel podpísať, odvolací súd konštatuje, že aj keď sprostredkovateľ poistenia je osobou nezávislou od žalovaného, nepochybne poistné zmluvy, VPP aj Záznam o požiadavkách klienta sú formulármi žalovaného a postavenie sprostredkovateľa vo vzťahu k žalovanému nemôže rozhodujúce okolnosti zmeniť, alebo inak ovplyvniť. Dokonca sám žalovaný v odvolacej námietke uviedol, že záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve obsahuje aj upozornenie na existujúcu rozhodcovskú doložku. Uvedené svedčí v prospech záveru, že rozhodcovská doložka bola žalovaným vopred naformulovaná.

Súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania náležite a správne posúdil, že v danom prípade predstavuje rozhodcovská doložka neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozhodcovská doložka, od ktorej Arbitrážny súd Košice odvodzoval svoju právomoc rozhodovať vo veci, nebola žalobcom individuálne dojednaná. Žalovaný v prvostupňovom a ani v odvolacom konaní neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k svojmu tvrdeniu, že žalobca bol riadne poučený o dôsledkoch „uzavretia“ rozhodcovskej doložky.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd ustálil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, v ktorom žalobnému návrhu žalobcu o zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice vo veci sp. zn. 2C/1286/2012 z 19.01.2012 vyhovel, je správne.

V súvislosti s vyššie hodnoteným záverom prvostupňového súdu o rozhodcovských rozsudkoch súd prvého stupňa ďalej správne postupoval podľa ust. § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ak na návrh žalobcu odložil vykonateľnosť citovaného rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice.

Nedôvodnou je aj odvolacia námietka týkajúca sa potreby rozhodnúť o pokračovaní v ďalšom konaní a to výrokom rozsudku. V zmysle § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z., ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo vo vzájomnej žalobe. Preto ak bola úspešne popretá platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa § 40 ods. 1 písm. c) citovaného zákona, v konaní je treba pokračovať bez toho, aby o tom bolo potrebné rozhodovať samostatným výrokom.

Ako nedôvodné bola posúdená námietka zaujatosti voči sudcovi Krajského súdu v Prešove JUDr. K. N., lebo menovaný sudca v predmetnej veci nerozhodoval.

Preto odvolací súd rozsudok v súlade s ustanovením § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Žalovaný spolu s odvolaním podal návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, a to do ukončenia konania na Ústavnom súde SR vo veci sp. zn. II. ÚS/382/2012 z dôvodu, že na Ústavnom súde SR sa bude prejednávať dôležitá právna otázka súvisiaca s týmto sporom.

Pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet (§ 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku).

Z citovaného ustanovenia vyplýva možnosť, nie povinnosť súdu prerušiť konanie za podmienok tam uvedených. Podstatným pre rozhodovanie súdu o tom, či návrhu na prerušenie konania vyhovie, alebo ho preruší, ak dal na takéto konanie podnet, je okolnosť, či v inom prebiehajúcom spore môže byť vyriešená otázka, ktorá má vplyv pre rozhodnutie súdu.

Pokiaľ žalovaný tvrdí, že v obdobnej veci bol úspešný so svojou sťažnosťou na Ústavnom súde SR pod sp. zn. II. ÚS 499/2013, odvolací súd zistil, že hoc sa vo veci Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 382/2013 pred tým istým senátom rieši obdobná vec ako vo veci Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2013, z nálezů Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. II. ÚS 499/2013 zo dňa 10.07.2013 nevyplýva, aby v tomto náleze Ústavný súd SR vyslovil stanovisko k platnosti alebo neplatnosti rozhodcovskej doložky. Ústavný súd v predmetnom rozhodnutí konštatoval porušenie práv žalovaného, pretože súdy vykonali určitý rozhodujúci dôkaz bez toho, aby dali žalovanému akúkoľvek možnosť sa k nemu vyjadriť.

Preto odvolací súd návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

Uznesením č. k. 13C/107/2013-128 zo dňa 13.12.2013 uložil súd prvého stupňa žalovanému povinnosť zaplatiť v lehote 10 dní od právoplatnosti uznesenia súdny poplatok za odvolanie vo výške 331,50 eur.

Rozhodnutie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok právne odôvodnil podľa položky č. 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s ust. § 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch s poučením, že ak sa poplatok v určenej lehote nezaplatí, bude ho súd vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní uviedol, že súdny poplatok mal byť stanovený s poukazom na inú položku Sadzobníka súdnych poplatkov. Poukázal pritom na uznesenie Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi vo veci sp. zn. 9C/354/2012, Okresného súdu Prešov vo veci sp. zn. 12C/438/2012, na položkou 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov a ustanovenie §§ 6 ods. 2 a 7 ods. 10 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov dôvodiac, že podľa uvedených ustanovení mala byť stanovená výška súdneho poplatku za podané odvolanie vo výške 99,50 eur, pretože ide o konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku, kde predmet sporu nie je ocenený peniazmi.

Na základe uvedeného žalovaný žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a rozhodnúť o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie vo výške 99,50 eur.

Podľa položky 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriacich prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, z návrhu na začatie konania o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a o zrušení rozhodcovského rozhodnutia vydaného rozhodcom je vybraný v občianskom súdnom konaní súdny poplatok vo výške 331,50 eur.

Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov).

Sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou (§ 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch).

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch).

V danom prípade vznikla poplatková povinnosť za odvolanie žalovanému ako odvolateľovi v súlade s citovaným ustanovením § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch.

Z odvolania žalovaného nepochybne vyplýva, že ide o odvolanie vo veci samej.

Z doslovného znenia citovaného ustanovenia § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že výška poplatku sa vypočíta buď percentuálne zo základu poplatku, alebo je výška poplatku pevne určená sumou uvedenou v Sadzobníku súdnych poplatkov.

V prejednávanej veci ide o konanie podľa položky č. 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov, kde je výška súdneho poplatku určená pevnou sumou vo výške 331,50 eur. To znamená, že v danom prípade sa neuplatní percentuálny výpočet súdneho poplatku zo základu poplatku.

Pokiaľ žalovaný namietal, že súd prvého stupňa mal pri vyrubení súdneho poplatku za odvolanie aplikovať Položku 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov, pretože v danom prípade má ísť o konanie s neoceniteľným predmetom, odvolací súd v súlade s vyššie uvedeným má za to, že táto odvolacia námietka je nedôvodná. Zákon o súdnych poplatkoch vo svojej prílohe - Sadzobníku súdnych poplatkov stanovuje pevnú výšku súdneho poplatku a v súlade s citovaným ustanovením § 6 ods. 2 zákona sa poplatok v takejto výške vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Preto odvolací súd napadnuté uznesenie č. k. 13C/107/2013-128 zo dňa 13.12.2013 v súlade s ustanovením § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a ust. § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. V odvolacom konaní neúspešný žalovaný nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže si však trovy odvolacieho konania v lehote podľa ustanovenia § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku nevyčísli, odvolací súd vyslovil, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.